

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ВНУТРІШНЬОГО ТУРИЗМУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Внутрішній туризм Львівської області має давню історію розвитку та характеризується усталеністю видів туристичної діяльності [1] з-поміж яких переважають туризм вихідного дня, гірський, історико-краєзнавчий, сільський, рекреаційний, екскурсійний, замковий, урботуризм тощо.

Переосмислення розвитку внутрішнього туризму області відбулося наприкінці 20-х років ХХІ ст. та було зумовлено початком адміністративно-територіальної реформи. Більшість новостворених об'єднаних територіальних громад (ОТГ), особливо сільських, означили туризм і рекреацію перспективними напрямками свого розвитку та залучення інвестицій [2]. Для окремих міських ОТГ, де функціонують значні туристично-рекреаційні комплекси, туризм й рекреація загалом означені громадоформуючими сферами господарства, які націлені на забезпечення їх збалансовано розвитку [3] в довготерміновій перспективі: Трускавецька ОТГ, Моршинська ОТГ, Славська ОТГ та ін.

«Коронавірусний холод» спричинив стагнацію виїзного туризму [5] і зумовив перегляд тенденцій розвитку внутрішнього туризму. Активізувався сільський і зелений туризм, особливо в гірських та передгірських ОТГ області, який відповідав санітарним нормам у час пандемії та був орієнтований на обслуговування туристів з високоурбанізованих регіонів України: Київська, Харківська, Дніпровська, Львівська агломерації тощо. Водночас зросло зацікавлення до рекреаційного і медичного туризму, особливо з метою реабілітації після захворювання на COVID-19, що вплинуло на функціонування цілісних туристично-рекреаційних комплексів (заповнення номерного фонду у «не сезон» зросло до 65-75%) та зумовило до формування окремих пакетів курортних послуг з наданням відповідних медичних послуг: «МЕД. Відновлення після COVID-19» («Лісова пісня», м. Трускавець), «Реабілітація після COVID-19» («Святий Шарбель», м. Моршин) та ін. [7].

Російсько-українська війна внесла жорсткі безпекові обмеження у розвиток внутрішнього туризму області. Зазнавши стагнації у перші місяці війни (лютий-квітень) з кінця весни – початку літа 2022 р. розпочинається відновлення туризму Львівщини із врахуванням сформованих реалій воєнного стану. Затребуваними на ринку стають 1-2 денні туристичні маршрути [6, 7], які охоплюють відвідування природних та історико-культурних об'єктів, що віддалені від головних транспортних артерій, урбанізованих територій, стратегічно-безпекових об'єктів тощо. Активне зацікавлення до внутрішнього туризму виявляють як мешканці області так і вимушено переміщені особи (ВПО). Це зумовлює суттєве розширення спектру туристичних маршрутів територією області, особливо одноденних екскурсійних, наприклад, туроператор «Відвідай» збільшив кількість таких маршрутів з 31 од. до 43 од. у 2022 р. [6]. В туризм залучаються нові історико-культурні та природо-географічні об'єкти: ландшафтні комплекси південного Опілля та Малого Полісся, карстові водойми «Сині вікна» (с. Ясенів), еко-ферми (с. Климець, с. Липники), сакральні споруди (Церква Св Великомученика Євстахія, с. Стрілки; Церква Богоявлення, с. Кугаїв), історичні архітектурні комплекси поселень (с. Конопниця, с. Мшанець, с. Красів, смт Щирець) та ін. На фоні війни різко зросло зацікавлення екскурсантів до відвідування місць національного спротиву на території області: г. Маківка, краївки у с. Розгірче, с. Басівка, с. Гавареччина тощо.

З початком воєнних дій санаторно-курортна сфера області перепрофілювалася на розміщення ВПО та надання послуг з реабілітації військових, волонтерів та ВПО: «Немирів» (смт Немирів), «Санаторій Великий Любін» (смт Великий Любін), «Центр медичної реабілітації та санаторного лікування «Трускавецький»», «Алмаз», «Женева» (м. Трускавець), «Дністер», «Перлина Прикарпаття» (м. Моршин), «Джерельний» (с. Модричі) та ін. [4].

Подальший розвиток внутрішнього туризму області вбачається у розширенні спектру 1-2 денних екскурсійних маршрутів за рахунок залучення до них нових природо-географічних об'єктів перш за все Передкарпаття, Малого Полісся, Розточчя, які наразі обмежено представлені у туристичних маршрутах області та залучення в маршрути об'єктів життя й діяльності провідних історико-культурних, мистецьких, політичних постатей області: композитори — Б. Вахнянин (м. Стрий, м. Львів), Є. Козак (с. Колодне, м. Львів), М. Колесса (м. Самбір, м. Львів), О. Нижанківський (м. Стрий) та ін.; художники та скульптури — К. Устиянович (с. Вовків, с. Довге), М. Дзиндра (сmt Брюховичі), І. Труш (м. Львів) та ін.; громадські діячі — Є. Коновелець (с. Зашків), С. Бандера (с. Воля-Задеревацька, м. Стрий, м. Дубляни, м. Львів) та ін.

Література:

1. Білецький М., Котик Л. Карпатсько-Подільський рекреаційний район України: сучасний стан і перспективи розвитку / Туристичні послуги на світовому ринку як фактор розвитку міжнародного туризму : зб. матер. міжнар. наук.-практ. конф. — Львів : ЛІЕТ, 2018. — С. 244-255.
2. Білецький М., Котик Л. Туризм як інноваційний вектор розвитку господарства Львівської області // Сучасні проблеми розвитку туризму в Україні : зб. матер. міжнар. наук. практ. конф. — Львів : Галич-Прес, 2019. — С. 77-87.
3. Божук Т. Туристичні об'єкти України: оціночні судження і спроби популяризації / Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі: колективна монографія. — Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2020. — С. 201-214.
4. Державне агентство розвитку туризму. URL: <https://www.tourism.gov.ua>.
5. Котик Л.І. Виклики туризму Львівської області в умовах «коронавірусного холоду» // Соціально-гуманітарний вісник : зб. наук. праць. — Вип. 35. — Харків : Новий курс, 2020. — С. 141-142.
6. Туроператор «Відвідай». URL: <https://vidviday.ua>
7. Управління туризму та курортів ЛОД. URL: https://old.loda.gov.ua/turyzm_na_lvivshchyni

Тарас ГРИНЧИШИН

Культурно-інформаційний центр «Сокіл», Народний дім м. Бібрка

ЗАПОВІДНІ ОБ'ЄКТИ І ПАМ'ЯТКИ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ НА БІБРЕЧЧИНІ

Місто Бібрка – давнє (перша згадка – 1211 рік), проте одне із 20 найменших міст України (налічує до 4 тис. мешканців). Бібрська міська територіальна громада попри означення «міська» у назві, має переважно сільський характер – у її складі, окрім центру та сmt (містечка) Нові Стрілища ще 44 сільські населені пункти.

Одним із найважливіших векторів розвитку громади є туризм та рекреація. Цьому сприяє близькість до обласного центру (30 км), знаходження на важливому автошляху Н09 (Львів–Івано-Франківськ–Мукачево), різноманітність, відносна малопорушеність та мальовничість ландшафту, багатство об'єктів природної і культурної спадщини. Останні, однак, ще слід належно пізнати.

Річ у тім, що шлях формування Бібрської МТГ є доволі нетиповим: її більша північна частина до адміністративної реформи 2015–2020 років становила західну половину колишнього Перемишлянського району, що нині повністю увійшов у склад новоствореного Львівського. Натомість менша південна доти належала до колишнього Жидачівського району (більшість території якого тепер включено до значно розширеного Стрийського). Тут у 2015 р. встигла постати самостійна Новострілищанська ОТГ з 11 населених пунктів, яку, проте, разом із ще п'ятьма сусідніми селами у 2000 р. було долучено до вже сформованої Бібрської